

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/32/2024
Identifikačné číslo spisu:	7116224212
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7116224212.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu IRES R + L s.r.o., Kavečianska cesta 1112/41, 040 01 Košice - mestská časť Sever, IČO: 52 520 633, zastúpený: JUDr. Jánom Spišákom, advokátom, Idanská 17, 040 11 Košice, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o náhradu škody a ušlého zisku, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/53/2021-422 zo dňa 17. mája 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému súd náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Okresný súd Košice I ďalej aj („okresný súd“) rozsudkom č. k. 26Cb/47/2019-359 zo dňa 10. novembra 2020 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) zamietol návrh žalobcu výrokom 1/, výrokom 2/, žalovanému priznal náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie (ďalej aj Okresný súd Košice I, „okresný súd“) výrokom 1 zamietol žalobu, v ktorej sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 429 040,15 eura s príslušenstvom uplatnenej titulom náhrady škody a ušlého zisku, ktorý žalobcovi vznikol v dôsledku odstúpenia žalovaného od zmluvy o dielo č. SE - 25 - 67/OVO-2006 zo dňa 06. marca 2006 v znení dodatkov č. 1 a 4. Konštatoval, že žalobca nesplnil povinnosť tvrdenia, ani dôkaznú povinnosť, v žalobe ani v žiadnom vo svojich písomných podaní neuviedol, v čom mala spočívať uplatnená skutočná škoda a ušlý zisk, aká majetková ujma vzniká právnomu predchodcovi žalobcu, v čom malo spočívať zmenšenie majetku. Konštatoval, že žalobca neoznačil ani nepredložil dôkazy na preukázanie vzniku škody, uviedol len, že škoda bola spôsobená vo výške 429 040,15 eura a žiadal vykonať znalecké dokazovanie na určenie výšky škody, pričom nešpecifikoval, z akých položiek sa táto suma skladá, aká suma predstavuje skutočnú škodu a aká ušlý zisk. Uviedol, že nie možné znaleckým dokazovaním nahrádzať povinnosť

tvrdenia strany v konaní a keďže žalobca nesplnil svoju povinnosť tvrdenia, súd prvej inštancie na pojednávaní 13. októbra 2020 uznesením rozhodol, že nevykoná znalecké dokazovanie navrhnuté žalobcom, ktorý až na pojednávaní dňa 13. októbra 2020 uviedol, že si uplatňuje nárok na ušlý zisk, ktorý predstavuje primeraný zisk vypočítaný z rozdielu medzi rozpočtom stavby a prestavanými a vyčerpanými sumami do zastavenia stavby, s poukazom na to, že primeraný zisk v rozhodnom období, v obdobnom odvetví podnikania dosiahol 18 až 20 %. Súd prvej inštancie poukázal na § 153 ods. 1 a 2 CSP konštatoval, že uvedené skutočnosti mohol a mal žalobca uviesť v žalobe alebo najneskôr v duplike k vyjadreniu žalovaného zo dňa 17. augusta 2019, preto nebolo možné na prostriedky procesného útoku uplatnené žalobcom na pojednávaní 13. októbra 2023 prihladať. O trovách konania rozhodol, s poukazom na § 255 CSP tak, ako uviedol vo výroku 2/. rozhodnutia súdu prvej inštancie.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj súd „druhej inštancie“ „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 4Cob/53/2021-422 zo dňa 17. mája 2022 výrokom I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a výrokom II. žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. V dôvodoch rozhodnutia sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, ďalej uviedol, že žalobca dňa 13. októbra 2020 ozrejmil, že žalobou uplatnený nárok 429 040,15 eura predstavuje tzv. primeraný zisk (§ 381 ods. 1 Obchodného zákonníka) a uviedol spôsob, akým dospel k vyčísleniu jeho výšky (18 % z neprestavanej sumy rozpočtu 2 383 556,46 eura). Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne, s poukazom na použitie zásady sudcovskej koncentrácie konania na tieto prostriedky procesného útoku neprihliadol, keď nič nebránilo žalobcovi, aby tieto skutkové tvrdenia uviedol v žalobe, resp. v rámci podanej repliky a zároveň na preukázanie tvrdení žalobca ani neoznačil a nepredložil žiadne dôkazy. Odvolací súd ďalej konštatoval, že žalobca v konaní namietal, že na preukázanie škody a ušlého zisku nevedel zabezpečiť súkromný znalecký posudok, keďže ani jeden znalec sa nevedel sporiť so žalovaným, avšak tieto skutočnosti nepreukázal. Odvolací súd poukázal na § 12 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého znalec nesmie bezdôvodne odmietnuť vykonať úkon s výnimkou § 12 ods. 2 a 3 uvedeného zákona. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie nepochybil, ak nenariadil znalecké dokazovanie, keďže žalobca v konaní neuvádzal také rozhodné skutkové tvrdenia, ktoré by mohli byť posúdené znaleckým dokazovaním nariadeným v konaní, keďže spôsob zistenia výšky ušlého zisku závisí v každom jednotlivom prípade na skutkových tvrdeniach poškodeného. Odvolací súd uviedol, že ak nebol preukázaný samotný nárok na náhradu abstraktného ušlého zisku, vykonanie dokazovania znaleckým posúdením o jeho výške by bolo nadbytočné. Nestotožnil sa s námietkou žalobcu - tvrdením, že žalovaný v priebehu konania nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu o dôvodnosti uplatneného nároku, keď z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný uvádzal, v rámci procesnej obrany skutkové tvrdenia, ktorými poprel základ a výšku uplatneného nároku.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, podaním z 22. augusta 2022, v ktorom žiadal rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

6. Žalobca „ďalej aj dovolateľ“ podal dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, keď tvrdil, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Súčasne je názoru, že postupom odvolacieho súdu došlo k vadám podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a tiež, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne .

7. Obsahom dovolania sú uvádzané skutočnosti a právne argumenty, ktoré uvádza dovolateľ v žalobe a sú obsahom rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu - genéza veci a popísaný procesný postup od podania žaloby až po rozhodnutie odvolacieho súdu.

8. V dovolaní uviedol, že súd prvej inštancie znemožnil žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď nevykonával žalobcom navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, tvrdil, že rozhodnutie je založené na

nesprávnych skutkových zisteniach, na základe vykonaných dôkazov, je založené na nesprávnej aplikácii predpisov hmotného a procesného práva na súdenú vec, čoho dôsledkom bolo nedostatočné odôvodnenie a vecne nesprávne rozhodnutie v celom jeho rozsahu.

9. Tvrdil, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia sa dostatočne nevysporiadal s podstatnými skutkovými tvrdeniami a právnymi závermi produkovanými žalobcom, prednesenými na pojednávaní 13. októbra 2020 a v konaní na súde prvej inštancie v žalobe, v podaní z 03. novembra 2013 s prílohami - 31 listín a v ďalších podaniach žalobcu, najmä zo dňa 10. júla 2017, 17. augusta 2019, 05. augusta 2020, vrátane príloh k týmto podaniam. Tvrdil, že preukázal základ svojho nároku a mal za to, že výšku ustáli v konaní súdom nariadené znalecké dokazovanie, aj keď svoj nárok skutkovo a právne, čo do základu aj výšky v konaní, vymedzil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nereaguje na návrhy na vykonanie dôkazov žalobcu, procesný postup súdu vychádzal z nesprávnej interpretácie právnych noriem, vzťahujúci sa k zásade koncentrácie konania, hodnotenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti sporových strán, ktorý postup súdu, v konečnom dôsledku, zasiahol do práv žalobcu, keď odvolací súd mal možnosť (ktorú nerealizoval) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť. V konaní nedošlo procesne k zisteniu rozhodujúcich skutočností pre vydanie správneho rozhodnutia, čím v rozpore s čl. 1 a 2 CSP žalobcom požadovaná ochrana jeho ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov nebola v konaní spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty a rozhodnutie bolo vydané ako spravodlivé. Tvrdil, že odvolací súd skutkové tvrdenia súdu prvej inštancie si osvojil a v odôvodnení nedal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany uplatnenej žalobcom.

10. Tvrdil s poukazom na § 384 ods. 1 až 4 CSP, že odvolací súd, aj súd prvej inštancie, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu mal zopakovať alebo doplniť, odvolací súd takto v konaní nepostupoval. Ďalej tvrdil, že odvolací súd konal v rozpore s ustanoveniami § 383, § 385 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorých, obligatórne mal nariadiť pojednávanie vo veci, pretože vo veci bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, čím odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, zahrňujúci právo na verejné prerokovanie veci. Tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté vadou zmätočnosti, spočívajúce v nepreskúmateľnosti rozhodnutia je arbitrárne a bol naplnený dôvod dovolací podľa § 420 písm. f) CSP. V dôvodoch rozhodnutia poukazoval na § 421 ods. 1 písm. a) CSP, tvrdil, že od odvolací súd sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu odklonil.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (ďalej aj "dovolací súd") po zistení, že dovolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v mene, ktorého koná právny zástupca žalobcu, (advokát), (§ 429 ods. 1 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či je dovolanie prípustné.

12. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

13. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3Cdo/208/2014).

14. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu

o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z ustanovení § 419 a nasl. CSP, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovení § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

15. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania o. i. z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vady konania vymenované v ust. § 420 CSP sú špecifické tým, že zakladajú nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť. Vyplýva to z ust. § 431 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

16. Dovolateľ nesúhlasil so závermi odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie o neunesení bremena tvrdení a dôkazného bremene, ohľadne preukázania výšky žalovanej istiny, uplatnenej čiastočne titulom náhrady škody a ušlého zisku. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nepreskúmateľné, arbitrárne. Súčasne tvrdil, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, poukázal na § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP.

17. V dovolaní všeobecne konštatoval, že pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátu dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky. Tvrdil, že odvolací súd svojím rozhodnutím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V dovolaní neformuloval právnu otázku, ktorú riešil odvolací súd a vyriešil ju odchyľne od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu, ktorú nešpecifikoval, konkrétne neuviedol.

18. Celý obsah dovolania smeruje k spochybneniu skutkových tvrdení z ktorých pri rozhodovaní vychádzal odvolací súd a súd prvej inštancie. Tvrdil, že odvolací súd si osvojil skutkové tvrdenia súdu prvej inštancie a nepodal v dôvodoch rozhodnutia úvahy, na základe, ktorých odvolací súd rozhodol. Odvolací súd nedal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, uplatnenej žalobcom, v dôsledku čoho dospel, na základe vykonaných dôkazov, k nesprávnym skutkovým zisteniam a túto vadu neodstránil odvolací súd ani zopakovaním, resp. doplnením dokazovania, čím odvolací súd porušil ustanovenie § 384 ods. 1 až 4 CSP.

Dovolací súd k dovolacím dôvodom udáva nasledovné.

19. V podanej žalobe žalobca udáva skutkové okolnosti veci, týkajúce sa uzavretia zmluvy o dielo, prechodu práv a povinností zo zmluvy o dielo na právnych nástupcov, ďalej uvádza, že sa domáha zaplatenia náhrady škody a ušlého zisku, ktorý v obsahu žaloby, vrátane jej príloh, číselne ani inak nešpecifikoval. Rovnako podania žalobcu z 03. novembra 2016, č.l. 13 spisu z 19. januára 2017, č.l. 69 spisu, z 10. júla 2017, zo 14. marca 2018, č.l. 146 spisu, takúto špecifikáciu neobsahujú. Vo vyjadrení žalobcu k duplike, k vyjadreniu žalovaného k žalobe zo 17. augusta 2019, č.l. 171 spisu, žalobca v petite žaloby uvádza žalovanú sumu, ktorú si uplatňuje titulom náhrady škody a ušlého zisku v sume 429 040,15 eura s príslušenstvom, pričom alternatívne žiada, aby súd nariadil znalecké dokazovanie, ktorým by bola vyčíslená výška škody a ušlého zisku. Z podaní žalobcu nie je zrejmé, na akom základe a akých dôvodov a dôkazov si jednotlivé nároky na náhradu škody a ušlého zisku, z celkovej žalovanej istiny 429 040,15 eura žalobca voči žalovanému, uplatňuje. Žalobca na pojednávaní dňa 13. októbra 2020 uviedol (str. 3 zápisnice, č.l. 353 súdneho spisu), že pri výpočte žalovanej sumy vychádzal zo zisku, ktorý by žalobca dosiahol, ak by stavba nebola zastavená a mohol ju dokončiť v zmysle vtedy platných a

obvyklých obchodných podmienok, v súlade s § 373 a nasl. Obchodného zákonníka, § 381 Obchodného zákonníka. Škoda predstavuje škodu za materiál, ktorý je na stavbe doteraz, je úplne znehodnotený, i keď túto škodu za materiál si uplatnil z opatrnosti, pred odstúpením žalovaného od zmluvy, na Okresnom súde Košice I v konaní č. k. 15C/262/2011. Ušlý zisk špecifikoval na str. 5 zápisnice č.l. 355 spisu, keď uviedol, že ušlý zisk bol stanovený ako primeraný zisk z prípadného rozpočtu stavby a prestavaných a vyčerpaných súm do zastavenia stavby, z rozdielu medzi týmito sumami. Uviedol, že prestavaných a čerpaných prostriedkov bolo, do zastavenia prác, v rozsahu 631 355,56 eura a podľa pôvodného rozpočtu zostávalo prestavať sumu 2 383 556,46 eura s DPH.

20. Dovolací súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu konštatuje, že odvolací súd nielen odkázal (bod 42. rozhodnutia odvolacieho súdu) na správnosť záverov súdu prvej inštancie, ale v ďalších bodoch 43. až 45. vyslovuje názor, že žalobca nesplnil povinnosť tvrdení a dôkaznú povinnosť, uvádza konkrétne dôvody pre ktoré akceptoval závery súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby, z dôvodu neunesenia bremena tvrdení a dôkazného bremena. Nie je možné priznať relevanciu dovolaciemu dôvodu dovolateľa, ktorý tvrdil, že odvolací súd len prevzal závery súdu prvej inštancie a svoje rozhodnutie nezdôvodnil, tento dovolací dôvod vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodný, nevyplývajúci z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu.

21. Dovolací súd taktiež nesúhlasí s názorom dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne zdôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné.

22. Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie tvorí jeden celok. V dôvodoch rozhodnutia odvolacieho súdu sú uvedené dôvody a závery na základe, ktorých dospel k názoru, že žalobca neunesol bremeno tvrdení a dôkazné bremeno a nepreukázal výšku náhrady škody a ušlého zisku, jej konkrétnou špecifikáciou, nielen jednorazovým vyčíslením v petite žaloby, ktorú doplnil až po podaní žaloby, v písomnom podaní zo 17. augusta 2019. Dovolací súd konštatuje, že súdy sa vysporiadali dostatočne presvedčivo s argumentami žalobcu a svoje rozhodnutie riadne odôvodnili. Ustanovenie § 387 CSP priamo umožňuje odvolaciemu súdu odkázať na podstatné dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie. Východiskom pre takýto postup odvolacieho súdu je správnosť skutkových a právnych záverov rozhodnutí súdu prvej inštancie a riadne a presvedčivé odôvodnenie tohto súdneho rozhodnutia.

23. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu využíva nielen odkaz na § 387 ods. 1 a 2 CSP pre vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale navyše uvádza dôvody odvolacieho súdu, zdôrazňuje správnosť záverov súdu prvej inštancie, v otázke názoru na neunesenie bremena tvrdení a dôkazného bremena žalobcu v konaní.

24. Pokiaľ dovolateľ poukazoval na pochybenie súdov o nevykonaní dôkazov (nenariadenie znaleckého dokazovania), ktoré by určilo výšku náhrady škody a zisku uplatneného žalobcom v konaní, najvyšší súd poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax, z ktorej vyplýva, že vykonanie dokazovania, hodnotenie dôkazov a zistenie skutkového stavu, je vo výlučnej kompetencii súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu.

25. Zároveň dovolací súd poukazuje na to, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho ustálil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady

voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (čo v tu preskúmvanej veci nenastalo).

26. Keďže žalobca skutkovo nevymedzil uplatnený nárok na náhradu škody a ušlého zisku, neuviedol konkrétne skutočnosti, špecifikáciu uplatneného nároku, nie je možné hodnotiť, či nenariadenie znaleckého dokazovania, je odmietnutím spravodlivosti pre žalobcu, a či znalecký posudok je nosným dôkazom, ktoré boli súdy rozhodujúce v inštančnom postupe vykonať a vykonanie tohto dôkazu bolo nevyhnutné pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie vo veci.

27. Dovolací súd poukazuje na bod 45. rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj bod 63. rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorých súdy zdôvodnili, z akého dôvodu k vykonaniu dokazovania znaleckým dokazovaním, nepristúpili. Dovolací súd k tejto dovolacej námietke poukazuje, že vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie v nenariadení znaleckého dokazovania vo veci nezistil a súdy sa dostatočne, s touto námietkou dovolateľa vysporiadali. Tento dovolací dôvod vyhodnocoval súd ako nedôvodný.

28. K dovolacej námietke, porušenie § 383 a § 385 zo strany odvolacieho súdu, v nenariadení pojednávania pred odvolacím súdom, dovolací súd poukazuje, že odvolací súd rozhodnutie vo veci, vyhlásil bez nariadenia pojednávania, v súlade so zákonom.

29. Odvolací súd, pokiaľ by založil svoje rozhodnutie na iných dôkazoch, resp. inom hodnotení dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie, je povinný zopakovať dokazovanie alebo doplniť dokazovanie na nariadenom pojednávaní. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, že by založil svoje rozhodnutie na iných skutkových záveroch a dôkazoch, než vykonaných súdom prvej inštancie, resp. na dôkazoch, ktoré hodnotil inak, ako ich hodnotil súd prvej inštancie. Je irelevantná námietka dovolateľa o obligatórnom nariadení pojednávania odvolacieho súdu. Dovolací súd nezistil pochybenie v procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý rozhodol rozhodnutím bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo preukázané, že by odvolací súd založil svoje rozhodnutie na vykonaní dôkazov, ktoré neboli vykonané pred súdom prvej inštancie alebo ich inak hodnotil ako boli vykonané a hodnotené súdom prvej inštancie.

30. Dovolateľ uviedol dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) dovolania, a to na str. 3 dovolania a str. 17, kde uvádza § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľ neformuloval právnu otázku, ktorá bola východiskom pre rozhodovanie vo veci, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť, ako od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo otázka, ktorá je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne.

31. V súvislosti s dovolacími dôvodmi podľa § 421 CSP dovolací súd konštatuje, že podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Ústavný súd SR v náleze 25. januára 2022 uviedol, že „pri posudzovaní toho, či dovolateľ dostatočne vymedzí právnu otázku“, je potrebné, aby sa najvyšší súd pokúsil autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (pozri I.ÚS 336/2011, I.ÚS 115/2020)“. Pri posudzovaní vymedzenia právnej otázky ústavný súd zdôraznil, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov Občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na doplnenie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu“ (IV. ÚS 1/02).

32. Odvolací súd konštatuje, že právnu otázku dovolateľ v dovolacom dôvode podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) nevymedzil, nebolo možné sa ani zaoberať, či od vyriešenia otázky záviselo rozhodnutie vo veci samej, o aký predpoklad prípustnosti ide (§ 421 ods. 1 písm. a) a až c) CSP).

33. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí I. ÚS 51/2020, uviedol, že najvyšší súd nie je vymedzením prípustnosti dovolania viazaný a je vecou najvyššieho súdu, aby sám určil, pod ktorý dôvod prípustnosti môže danú právnu otázku podriaďiť a skúmať prípustnosť dovolania, týkajúcu sa nastolenej právnej otázky v celej šírke § 421 ods. 1 CSP. Keďže právnu otázku dovolateľ neformuloval, neboli splnené základné podmienky skúmania dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP a dovolací súd konštatuje neprípustnosť dovolania z dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

34. Dovolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá právu žalobcu na spravodlivý súdny proces, keď toto rozhodnutie je dostatočne zdôvodnené, riadne reflektujúce na odvolacie námietky žalobcu, súčasne poukazujúce na správnosť záverov rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie sú aj pre dovolací súd zrejmé a zrozumiteľné dôvody na základe, ktorých súdy vo veci rozhodli. Podľa dovolacieho súdu, odvolací súd zdôvodnil, prečo súdy neakceptovali argumenty žalobcu, ktoré boli obsahom podaného dovolania.

35. Dovolací súd podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie v časti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP odmietol.

36. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi (ako neúspešnej strane) podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Keďže podľa obsahu spisu, žalovanému v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky žalovanému súd náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi nepriznal.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.